

ชื่อวิทยานิพนธ์ พระสถาปนา พุทธวิงโส กับภูมิปัญญาไทยในการพัฒนาประติมากรรม โดยการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

ผู้วิจัย นางวิณา ตังละแม ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา 1) รศ.ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 2) ดร.แสน ชฎารัมย์ ปีการศึกษา 2554 จำนวน 187 หน้า
คำสำคัญ ภูมิปัญญาไทย การพัฒนาประติมากรรม วัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความเป็นมาของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์การทำประติมากรรม โดยการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ 2) ภูมิปัญญาไทยในการทำประติมากรรม และ 3) แนวทางอนุรักษ์ รวมทั้งการถ่ายทอดในการทำประติมากรรมของพระสถาปนา พุทธวิงโส ให้สืบทอดเป็นมรดกไทยต่อไป ในเขตชุมชนบางกอกน้อย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาไทย และผู้รับการถ่ายทอด วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การศึกษา การสำรวจ การสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสารอ้างอิง การสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัย พบว่า 1) พระสถาปนา พุทธวิงโส เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้นำทางด้านภูมิปัญญาไทยอย่างแท้จริง ในการพัฒนาประติมากรรม โดยการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ โดยมีแรงบันดาลใจจากการรักธรรมชาติ รักต้นไม้ และสัตว์เลี้ยง มีประสบการณ์เกี่ยวกับวิถีชีวิตสัตว์และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับการก่อสร้าง และสังเกตการณ์การทำงานของช่าง ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) พระสถาปนา พุทธวิงโส มีกระบวนการทำประติมากรรม โดยการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ 8 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการสำรวจพื้นที่ ขั้นตอนการออกแบบ ขั้นตอนการประกอบ โครงสร้าง ขั้นตอนการปั้น ขั้นตอนตรวจสอบและการตกแต่ง ขั้นตอนการแต่งสีและเคลือบสี ขั้นตอนการติดตั้งชิ้นงาน และขั้นตอนการทดสอบระบบ 3) แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาไทย ทำน้อมีกระบวนการวิเคราะห์สภาพปัญหาในปัจจุบัน ค้นคิดแนวทางที่จะอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลในหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้คนรุ่นหลังรู้จักรักษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยเน้นการนำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ให้มีประโยชน์ และเน้นการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน องค์กรประกอบในการถ่ายทอด ผู้รับการถ่ายทอด และวิธีการถ่ายทอด ได้แก่ การสังเกต การฝึกทำด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจากเพื่อนบ้านที่เป็นผู้รู้ และการเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น

ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. .... 2. ....

Thesis title: Phra Sathapana Buddhivangso and Thai Wisdom in Sculpture Development by Recycling the used Materials

Researcher: Mrs.Veena Tunglamea. Degree: Master of Arts (Thai Studies). Dhonburi Rajabhat University.
Thesis Advisors: 1) Assoc. Prof. Dr.Suchitra Onkom 2) Dr.Saen Chadaram. Academic year: 2012. 187 pp. Keywords: Thai wisdom, sculpture development, recycling the used materials

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the background of the creative inspiration of Thai wisdom in developing the sculpture by recycling the used materials to reuse, 2) Thai wisdom in creating sculpture, and 3) the way to conserve as well as instruct recycling the used materials to reuse of Phra Sathapana Buddhivangso to perpetuate this heritage in Bangkoknoi community. It was a qualitative research. The research population was divided into 2 groups: the instructors of Thai wisdom, and the practitioners. The methods of collecting data were: field study, interviewing, observation, documentary studying, group conversation and contents analysis.

The research findings were: 1) Phra Sathapana Buddhivangso was the true expert and the leader of Thai wisdom in developing the sculpture by recycling the used materials to reuse; he had inspired by his love of nature, trees and pets; he had a lot of experiences concerning animal's way of life and environments; apart from this, he had studied the construction and observed the working of the local wisdom experts; 2) Phra Sathapana Buddhivangso had eight regular stages in the process of doing the sculpture by recycling the used materials to reuse-- survey the area, design, forming the structure, sculpture, inspection and decoration. color decorating and painting, setting the sculpture, and test the system; 3) his ways of conserving and developing Thai wisdom, were the process of analyzing the present problems, seeking the way to conserve, developing and instructing people in several organizations to impart their knowledge to their descendants about how to conserve the environments by recycling the used materials to reuse, and emphasizing the creation of social mind to conserve the sustainable environments through instruction, the practitioners, and the way to instruct consisting of observation, self-practice, practice with the neighbors who were experts, and the training given by other organizations.

Student's signature ..... *Veena Tunglamea* .....
Thesis advisors' signatures 1. *Suchitra Onkom* ..... 2. *Dr. Saen Chadaram* .....